

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVUSTURYA ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ

İmza Tarihi: 12.10.1966

Resmi Gazete Tarihi: 07.04.1969

Resmi Gazete No: 13168

Yürürlük Tarihi: 01.10.1969

Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti

Her iki devletin sosyal güvenlik alanındaki ilişkilerini geliştirmek ve hasıl olan hukuki gelişme ile uyum sağlamak arzusu içinde,

Her iki devletin vatandaşlarının sosyal güvenlik hakkındaki iç mevzuatlarının uygulanmasında eşit muameleye tabi tutulmaları, keza kazanılmış ve kazanılacak hakların korunması ilkesinden hareket ederek,

Aşağıdaki Anlaşma üzerinde mutabakata varmışlardır.

BÖLÜM I GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Kavramların Tarifi

Bu Anlaşmada,

- (1) “Türkiye”; Türkiye Cumhuriyeti’ni,
“Avusturya”; Avusturya Cumhuriyeti’ni,
- (2) “Mevzuat”; 2’nci maddenin 1’inci fıkrasında belirtilen sosyal güvenlik kolları ile ilgili olarak bir akit taraf ülkesinde veya bu ülkenin bir kısmında yürürlükte olan kanun, tüzük ve yönetmelikler ile hukuki değeri olan genel idari düzenlemeleri, genel emir ve talimatları,
- (3) “Yetkili Makam”; 2’nci maddenin 1’inci fıkrasında belirtilen mevzuatın uygulanması ile görevlendirilen Federal Bakanlar ve / veya Bakanları,
- (4) “Sosyal Sigorta Mercii”; 2’nci maddenin 1’inci fıkrasında belirtilen mevzuatı veya bu mevzuatın bir kısmını uygulamakla görevlendirilen kuruluş veya makamı,
- (5) “Yetkili Sosyal Sigorta Mercii”; İlgili kişinin yardım isteğinde bulunduğu sırada bağlı olduğu sosyal sigorta mercii’ni veya en son sigortalı olduğu akit taraf ülkesinde bulunsaydı, bağlı olacağı sosyal sigorta mercii’ni,
- (6) “İkamet Yeri”; Daimi olarak ikamet edilmekte olan yeri,
- (7) “Geçici İkamet”; Geçici olarak oturlan yeri,
- (8) “Aile Ferdî”; Nam ve hesabına yardımların yapılacağı sosyal sigorta mercii’nin merkezinin bulunduğu akit taraf mevzuatına göre yardım göreceği olan bir aile ferdini,
- (9) “Sigortalılık Süreleri”; Prim ödeme süreleri ile her iki akit taraf mevzuatına göre muadil kabul edilen süreleri,
- (10) “Para Yardımı”, “Aylık” veya “Gelir”; Bir para yardımını, devletçe yapılan kısımları da içeren aylık gelirleri, her türlü zam ve yardımları, intibak farklarını, ek ödemeleri ve keza prim iadesi olarak yapılan toptan ödemeler ile diğer ödemeleri, ifade etmektedir.

Bu Anlaşmadaki diğer kavramlar, tarafların kendi mevzuatlarındaki anlamlarda kullanılmaktadır.

Madde 2

Objektif Yetki Alanı

(1) Bu Anlaşma hükümleri aşağıdaki yazılı sigorta kolları ile ilgili mevzuat hakkında uygulanır.

1. Avusturya bakımından;

a) Hastalık sigortası,

b) Kaza sigortası,

c) Noterlere ilişkin özel sigorta mevzuatı hali hariç, Emeklilik Sigortası.

2. Türkiye bakımından;

a) Hastalık ve Analık Sigortası (TC Emekli Sandığı ve Bağ-Kur mevzuatı hariç),

b) İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Sigortası,

c) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası,

(2) Bu Anlaşma ayrıca 1'inci fıkrada belirtilen mevzuatı birleştiren, değiştiren veya tamamlayan tüm mevzuat hakkında da uygulanır.

Madde 3

Kişisel Geçerlilik Alanı

Bu Anlaşma aşağıdaki kişiler için geçerlidir:

a) Haklarında bir veya her iki akit taraf mevzuatının geçerli olduğu veya geçerli olmuş bulunduğu kişiler,

b) (a) bendinde belirtilen kişiler dolayısıyla hak sahibi olanlar.

Madde 4

Eşit Muamele

(1) Bir akit taraf mevzuatının uygulanmasında, bu akit taraf vatandaşları;

a) Diğer akit taraf vatandaşları,

b) Mültecilerin Hukuki Durumu Hakkındaki 28 Temmuz 1951 tarihli Anlaşma ile buna ilişkin 31 Ocak 1967 tarihli Protokolde belirtilen ve akit taraflardan birisinin ülkesinde ikamet eden mülteciler,

c) Akit taraflardan birisinin ülkesinde ikamet eden, Vatansızların Hukuki Durumu Hakkındaki 28 Eylül 1954 tarihli Anlaşmada belirtilen vatansızlar ile eşit muameleye tabi tutulurlar.

(2) 1'inci fıkra hükmü;

a) Avusturya mevzuatının seferberlik hizmet süreleri ve bu sürelerle muadil süreleri nazarı itibare alan ilgili hükümlerine,

b) Her iki akit tarafın sigortalılarının işçi ve işveren kuruluşları ile sigorta birliklerinin yönetim organları ve sosyal güvenlik konusundaki mahkemelerinin karar mekanizmalarına katılmalarına ilişkin mevzuatlarına,

c) Her iki tarafın, akit taraflardan birinin üçüncü bir ülkedeki resmi bir temsilciliğinde veya böyle bir temsilciliğin mensubunun yanında çalışan kimselerin sigortalanmasına ilişkin hükümlerine,

d) Her iki akit devlet tarafından imzalanan anlaşmalardaki sigortalılık yükünün üstlenilmesini içeren düzenlemelerine, uygulanmaz.

Madde 5

Yardımların Transferi

(1) Akit taraflardan birisinin mevzuatına göre, 4'üncü maddede belirtilen bir kişiye veya bu kişinin geride kalanlarına ödenmesi gereken emekli aylıkları, gelir ve sair para yardımları,

şayet bu Anlaşma' da aksine bir hüküm yoksa, haksahibine diğer akit taraf ülkesinde ikamet etmesi halinde de ödenir.

(2) 1'inci fıkra hükmü, Avusturya mevzuatına göre ödenen denkleştirme yardımı bakımından uygulanmaz.

BÖLÜM II

UYGULANACAK MEVZUAT

Madde 6

Genel Düzenleme

(1) 7 ve 8'inci maddelerde aksine bir hüküm yok ise, kazanç getiren bir işte çalışanlar hakkında, işin yapıldığı ülke mevzuatı uygulanır. Bu durum, çalışan kişinin ikamet yerinin veya işverenin merkezini diğer akit taraf ülkesinde bulunması halinde de geçerlidir.

(2) Memurlar ve bunlara eşit durumda bulunan personel için, idari merciilerinde çalıştıkları akit taraf mevzuatı uygulanır.

Madde 7

Özel Düzenlemeler

(1) Bir akit taraf ülkesinde ikamet eden işçiler kendilerini, ilk akit taraf ülkesinde devamlı olarak çalıştıran bir işveren tarafından diğer akit taraf ülkesine gönderildikleri takdirde, bunlar hakkında, diğer akit taraf ülkesinde çalıştıkları 24 takvim ayının sona ermesine kadar, sanki bunlar hala gönderen akit taraf ülkesinde çalışıyorlarmış gibi, bu akit taraf mevzuatına tabi tutulurlar.

(2) Merkezi akit taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir hava nakliyat firmasının işçileri, bu firmanın bulunduğu ülkeden diğer akit taraf ülkesine gönderildikleri takdirde, bu işçiler hakkında, sanki gönderen taraf ülkesinde çalışıyorlarmış gibi, bu akit taraf mevzuatı uygulanır.

(3) Bir geminin mürettebatı ile bu gemide sadece geçici olarak çalışmayan diğer şahıslar hakkında, bu geminin bayrağını taşıdığı akit taraf mevzuatı uygulanır.

Madde 8

Diplomatik ve Konsüler Personel

Diplomat ve muvazzaf Konsoloslar ile Diplomat ve muvazzaf Konsoloslar tarafından yönetilen temsilciliklerin idari ve teknik personeli ve keza bu temsilciliklerin resmi hizmet personeli ve Konsoloslar tarafından yönetilen temsilciliklerin Diplomatları, muvazzaf Konsolosları ve üyelerinin münhasıran ev hizmetlerinde çalıştırılan hizmetlileri hakkında, diplomatik ilişkiler hakkındaki Viyana Anlaşması ile Konsolosluk ilişkileri hakkındaki Viyana Anlaşması hükümleri uygulanır.

Madde 9

Muafiyet

(1) Çalışılan işin nevi ve mahiyeti gözönünde tutularak işçi ve işverenin müştereken müracaat etmeleri üzerine, her iki akit taraf yetkili makamları anlaşarak 6 ila 8'inci maddelerin istisnai olarak uygulanmasından muaf tutulmalarını kararlaştırabilirler.

(2) Bir işçi hakkında, 1'inci fıkra gereği akit taraflardan birinin mevzuatının geçerli olmasına rağmen, bu işçi diğer akit taraf ülkesinde çalışıyorsa, o takdirde, kendisine birinci akit taraf mevzuatı, sanki bu akit taraf ülkesinde çalışıyormuş gibi uygulanır.

BÖLÜM III
ÖZEL HÜKÜMLER
KISIM I
HASTALIK, ANALIK VE ÖLÜM (CENAZE YARDIMI)

Madde 10

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

Bir kimsenin her iki taraf ülkesinde sigortalı olarak çalışmış olması halinde, bu sigortalılık süreleri, bir yardım hakkının kazanılması, idamesi ve ihyası bakımından, aynı zamana rastlamamak şartıyla, birleştirilir.

Madde 11

Sağlık Yardımları

(1) Akit taraflardan birinin mevzuatına göre sağlık yardımlarının yapılması için gerekli koşulları yerine getiren ve

- a) diğer akit taraf ülkesinde ikamet eden, veya
- b) diğer akit taraf ülkesindeki geçici ikameti sırasında durumu derhal yardım yapılmasını gerektiren ve tedavi edilmek üzere diğer akit taraf ülkesine gitmemiş olan, veya
- c) sağlık durumu nedeni ile gerekli tedaviyi görmek üzere, yetkili sosyal sigorta merciinden diğer akit taraf ülkesine gitmesine izin verilen veya verilecek olan, bir kimse, yetkili sosyal sigorta mercii nam ve hesabına olmak üzere, geçici ikamet ettiği veya devamlı ikamet ettiği ülkedeki sosyal sigorta merciinden bu merciin uyguladığı mevzuata göre, sanki bu sosyal sigorta merciinde sigortalı imiş gibi, sağlık yardımlarını talep etme hakkına sahiptir.

(2) 15'inci maddenin 2'nci fıkrasına göre, masrafların götürü olarak tazmin edilmesi hususunun kararlaştırılmamış olması durumunda, 1'inci fıkrada zikredilen hallerde, vücut protezlerinin, büyük maliyetli yardımcı maddelerin ve önemli sağlık yardımlarının yapılması, yardımın ilgili kişinin yaşam ve sağlığının ciddi olarak tehlikeye sokulmaksızın ertelenebilecek olması durumunda, yetkili sosyal sigorta merciinin önceden muvafakatının alınmasına bağlıdır.

(3) Bundan önceki fıkralar, aile fertlerine de aynı şekilde uygulanır.

(4) 1'inci fıkranın(b) ve(c) bendleri Avusturya'da, serbest meslek erbabı olarak çalışan doktorların, diş hekimlerinin ve dişçilerin sadece aşağıda belirtilen şahısların muayene ve tedavileri ile ilgili olarak yaptıkları hizmetler için geçerlidir:

- a) Avusturya'da geçici ikamet ederek çalışmalarını icra eden şahıslar ve bunların refakatinde bulunan aile fertleri,
- b) Avusturya'da ikamet eden aile fertlerini ziyaret eden şahıslar,
- c) Başka nedenlerle Avusturya'da geçici olarak ikamet eden ve ikamet ettikleri yerdeki yetkili bölge hastalık sandığı nam ve hesabına ayakta tedavi edilen kimseler.

Madde 12

Para Yardımları

(1) 11'inci maddenin 1'inci fıkrasında zikredilen hallerde para yardımları, yetkili sosyal sigorta mercii tarafından, bu merciin uyguladığı mevzuata göre yapılır.

(2) Bir akit taraf mevzuatına göre para yardımları miktarının aile ferdi sayısına bağlı olarak yapılması halinde, yetkili sosyal sigorta mercii, yasal olarak diğer akit taraf ülkesinde ikamet eden aile fertlerini de nazarı itibare alır.

Madde 13

Emekli Aylığı Alanlar

(1) Akit tarafların emekli sigortasından kendilerine aylık bağlanmış bulunan aylık sahipleri hakkında, bunların ülkesinde ikamet ettikleri akit tarafın aylık sahiplerinin hastalık sigortasına ilişkin mevzuatı uygulanır.

Sadece diğer akit taraf mevzuatına göre bir aylığın bağlanmasında, bu aylık, ilk akit taraf mevzuatına göre bağlanmış bulunan aylık olarak geçerlidir.

(2) 1'inci fıkra hükmü, aylık tahsis talebinde bulunanlar için de geçerlidir.

Madde 14

Geçici veya Sürekli İkamet Yeri Sosyal Sigorta Mercii

11'inci maddenin 1'inci fıkrası ve 13'üncü maddenin 1'inci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen durumlarda yardımlar;

Avusturya'da; ilgili kişinin geçici veya daimi ikamet ettiği yerdeki ilgili bölge hastalık kasası, Türkiye'de; Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından yapılır.

Madde 15

Masrafların Tazmini

(1) Yetkili sosyal sigorta mercii, 11'inci madde ile 13'üncü maddenin 1'inci fıkrasının ikinci cümlesi gereği, idari masraflar dışındaki masrafları geçici veya daimi ikamet yerindeki sosyal sigorta mercii' ne tazmin eder.

(2) Yetkili makamlar, idari işlerin basitleştirilmesi amacı ile bütün vakalar veya belirli vaka grupları için, münferit hesaplaşmalar yerine, götürü ödemeler yapılmasını kararlaştırabilirler.

(3) 13'üncü maddenin 1'inci fıkrasının ikinci cümlesine göre haksahipleri için, Avusturya emekli sigortasından yapılan masraflar, emeklilerin hastalık sigortası primi olarak Avusturya Sosyal Sigorta Mercii'leri Genel Birliği'ne ödenen sigorta prim meblağlarından tazmin edilir.

Madde 16

Cenaze Yardımı

(1) Akit taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı olan veya aylık almaya hak kazanmış bulunan bir kimsenin veya aile ferdinin diğer akit taraf ülkesinde ölümü halinde, ölüm ilk akit taraf ülkesinde vuku bulmuş sayılır.

(2) Cenaze yardımı, yardıma müstehak olan kimsenin diğer akit taraf ülkesinde ikamet etmekte olması halinde de, yetkili sosyal sigorta mercii tarafından ödenir.

KISIM II

YAŞLILIK, MALULLÜK VE ÖLÜM (AYLIKLAR)

Madde 17

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

(1) Akit taraflardan birinin mevzuatına göre bir yardım hakkının kazanılması, idamesi veya ihya edilmesi sigortalılık sürelerine bağlı olduğu takdirde, yetkili sosyal sigorta mercii, gereği halinde, diğer akit taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini, aynı zamana rastlamamak şartıyla, kendi mevzuatına göre geçmiş sigortalılık süreleri gibi nazarı itibare alır.

(2) Akit taraflardan birinin mevzuatına göre, belirli yardımların yapılması, sigortalılık sürelerinin özel bir sisteme tabi olan bir meslekte veya belirli bir meslekte veya belirli bir uğraşta geçmiş olmasına bağlı bulunduğu takdirde, bu yardımların yapılması için, diğer akit taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri sadece, bu sigortalılık sürelerinin benzer bir

sistemde böyle bir sistem yok ise, aynı meslekte veya aynı uğraşta geçmiş olması halinde, nazarı itibare alınır.

Madde 18

Bir Yıldan Az Olan Sigortalılık Süreleri

(1) Akit taraflardan birinin mevzuatına göre, yardımın yapılması için nazara alınacak olan sigortalılık sürelerinin toplam olarak on iki aya ulaşmaması halinde, bu akit taraf mevzuatına göre hiçbir yardım yapılamaz. Ancak, bu durum, bu akit taraf mevzuatına göre bir yardım hakkının sadece bu sigortalılık sürelerine istinaden kazanılmış olması halinde geçerli değildir.

(2) 1'inci fıkranın birinci cümlesinde belirtilen sigortalılık süreleri, diğer akit taraf sosyal sigorta mercii tarafından, bir yardım hakkının kazanılması, idamesi veya ihya edilmesi ve miktarı bakımından sanki bu süreler kendi mevzuatına göre geçmiş gibi nazarı itibare alınır.

FASIL I

AVUSTURYA MEVZUATINA GÖRE YAPILAN YARDIMLAR

Madde 19

Yardım Hakkının Tespiti

Her iki akit taraf mevzuatına göre sigortalı olarak çalışmış olan bir kişinin veya geride kalan haksahiplerinin yardım talebinde bulunmaları halinde, yetkili Avusturya sosyal sigorta mercii, Avusturya mevzuatına göre, ilgili kişinin 17'inci maddeye göre sigortalılık sürelerini birleştirerek ve aşağıdaki hükümleri nazarı dikkate alarak, yardım hakkına sahip olup olmadığını tespit eder.

(1) Avusturya mevzuatına göre aylık bağlama sürelerinin zorunlu sigorta sürelerinin, zorunlu sigorta sürelerinin içinde olduğu zaman bölümünü uzatması halinde, bu zaman bölümü, Türk mevzuatına göre aylık ödeme sürelerine de uygun olarak uzar.

(2) Gün olarak ifade edilen Türk sigortalılık süreleri ay' a tahvil edilir, 30 gün bir ay olarak dikkate alınır; geri kalan günler bir tam ay olarak kabul edilir.

Madde 20

Yardımların Hesaplanması

(1) Avusturya mevzuatına göre 17'inci madde hükmü uygulanmaksızın da yardım talep hakkının mevcut olması durumunda, yetkili Avusturya sosyal sigorta mercii yardımı münhasıran Avusturya mevzuatına göre geçen süreleri nazarı itibare alarak tespit eder.

(2) Avusturya mevzuatına göre yardım hakkının sadece 17'inci maddenin uygulanması durumunda mevcut olması halinde, Avusturya yetkili sosyal sigorta mercii bu yardımı münhasıran Avusturya mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini ve aşağıda zikredilen hükümleri nazarı itibare alarak tespit eder.

(2.1). Şayet kısmi veya tam olarak yapılacak olan yardımların miktarı, geçirilen sigortalılık sürelerine bağlı değil ise, Avusturya mevzuatına göre yardımın hesabında dikkate alınan 30 yıllık sigortalılık süresine oranla bir ödeme yapılacak ise, her halükarda yapılacak olan ödeme, bu sürenin tamamı nazarı itibare alınarak tayin edilir.

(2.2) Maluliyet veya geride kalan haksahiplerine yapılacak yardımlar hesap edilirken, yardım hakkını doğuran sigorta olayının vukuundan sonra geçen sürenin hesabında, Avusturya mevzuatına göre yardımın yapılabilmesi için nazarı itibare alınacak sigortalılık süreleri olarak ilgili kişinin 16 yaşını doldurmasından, talep hakkını doğuran sigorta olayının vukuuna kadar tam ay olarak hesaplanan sürelerin 2/3' ü oranındaki kısmı ve ancak her halükarda azami tamamı dikkate alınır.

(3) 1 numaralı bend;

a) Munzam bir sigortadan yapılan yardımlar bakımından,

b) Asgari bir gelirin teminat altına alınması bakımından, gelire bağılı olarak yapılan yardım ve kısmi yardımlar için geçerli değıldir.

FASIL II

TÜRK MEVZUATINA GÖRE YAPILAN YARDIMLAR

Madde 21

Yardım Hakkının Tespiti

Her iki akit taraf ülkesinde sigortalı olarak çalışmış olan bir kimse veya geride kalan hak sahipleri bir yardım isteminde buldukları takdirde, yetkili Türk sosyal sigorta mercii, kendisi için geçerli yasal mevzuata göre, ilgili kişinin sigortalılık sürelerini 17'nci maddeye göre birleştirerek ve aşağıdaki hükümleri dikkate alarak yardım hakkına sahip olup olmadığını tespit eder:

- a) Yetkili sosyal sigorta mercii, sigortalı kişinin Türkiye'de son defa prim ödediğı kurum veya sandıktır.
- b) Bir kişi Türkiye'de sigortalı olmadan önce Avusturya mevzuatına göre emeklilik sigortasına tabi olmuş ise, Türk mevzuatının uygulanmasında Avusturya'daki sigortalılığın başlangıcı, sigortaya ilk giriş tarihi olarak kabul edilir.
- c) Ay olarak ifade edilen Avusturya sigortalılık süreleri gün' e çevrilir ve 1 ay 30 gün olarak kabul edilir.

Madde 22

Yardımların Hesaplanması

(1) Türk mevzuatına göre, 17'nci madde hükmü uygulanmaksızın yardım talep hakkının mevcut olması durumunda yetkili Türk sosyal sigorta mercii, yardımı münhasıran Türk mevzuatına göre geçen süreleri dikkate alarak hesaplar.

(2) Türk mevzuatına göre yardım hakkının sadece 17'nci maddenin uygulanması durumunda mevcut olması halinde Türk yetkili sosyal sigorta mercii bu yardımı aşağıdaki şekilde tespit eder.

a) Yetkili sosyal sigorta mercii ilk olarak her iki akit taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerinin münhasıran kendi mevzuatına göre geçmiş olsaydı müstehak olunacak olan nazari yardım miktarını hesaplar.

Şayet yardım bir sigortalılık süresine bağılı değil ise yardımın miktarı nazari miktardır.

b) Yetkili sosyal sigorta mercii, daha sonra(a) fıkrasına göre hesaplanan meblağın ilgiliye ödenecek bölümünü, kendi mevzuatına göre dikkate alınacak olan sigortalılık süreleri ile her iki akit taraf mevzuatına göre geçen tüm sigortalılık süreleri arasındaki orana uygun olarak hesaplar.

c) Türk mevzuatına göre aylıklara ilave olarak yapılan yardımlar da(a) ve(b) bentlerine göre hesaplanır.

FASIL III

İŞKAZALARI VE MESLEK HASTALIĞI

Madde 23

Sağlık Yardımları

(1) Bir işkazası veya meslek hastalığı dolayısıyla akit taraflardan birinin mevzuatına göre, sağlık yardımlarını talep etme hakkına sahip olan ve diğer akit taraf ülkesinde geçici veya devamlı ikamet etmekte olan bir kişi, yetkili sosyal sigorta mercii nam ve hesabına, geçici veya devamlı ikamet etmekte olduğu akit tarafın sosyal sigorta merciinden, bu mercii için

geçerli olan mevzuata göre, sanki bu tarafın sosyal sigorta merciinde sigortalı imiş gibi, sağlık yardımı talep etme hakkına sahiptir. 11'inci maddenin 2'nci fıkrası buna uygun olarak uygulanır.

(2) 1'inci fıkrada öngörülen sağlık yardımları,

Avusturya'da;

İlgili kişinin geçici veya devamlı olarak ikamet ettiği yerdeki ilgili bölge hastalık kasası,

Türkiye'de;

Sosyal Sigortalar Kurumu,

tarafından yapılır.

(3) 1'inci fıkraya göre hasıl olan masraflar, 15'inci maddeye uygun olarak tazmin edilir.

Madde 24

Meslek Hastalıklarında Tazminat

Bir meslek hastalığı nedeniyle her iki taraf mevzuatına göre bir tazminat ödenecek ise, bu tazminat, ülkesinde son olarak ve mahiyeti itibariyle böyle bir meslek hastalığına neden olabilecek işin yapıldığı akit taraf ülkesindeki mevzuata göre ödenir.

BÖLÜM IV ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 25

Yetkili makamların Görevleri İdari ve Adli Yardım

(1) Yetkili makamlar, bu Anlaşma'nın uygulanması için gerekli olan idari önlemleri bir Anlaşma ile düzenlerler.

(2) Yetkili makamlar birbirlerine;

a) Bu Anlaşmanın uygulanması için alınan tüm önlemler,

b) Bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak kendi mevzuatlarında vaki olan tüm değişiklikler,

hakkında bilgi verirler.

(3) Her iki akit taraf sosyal sigorta merciileri ve resmi makamları, 2'nci maddenin 1'inci fıkrasında belirtilen mevzuatların ve bu Anlaşma'nın uygulanmasında, sanki kendi mevzuatlarını uyguluyorlarmış gibi, karşılıklı yardımda bulunurlar. Bu yardımlar ücretsiz olarak yapılır. Her iki akit taraf yetkili makamları buna karşılık belirli bazı masrafların ödenmesini kararlaştırabilirler.

(4) Akit tarafların yetkili sosyal sigorta merciileri ve resmi makamları, bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla birbirleri ile ve keza ilgili kişiler veya bunların yetkili kıldığı kişiler ile doğrudan temasa geçebilirler.

(5) Bir akit tarafın sosyal sigorta merciileri, resmi makamları ve mahkemeleri, kendilerine verilen dilekçe ve sair yazıları, diğer akit taraf devletinin resmi dili ile yazılmış olmalarından dolayı red edemezler.

(6) Bir akit taraf mevzuatının uygulanmasında gerekli görülen ve diğer akit taraf ülkesinde ikamet eden kimseleri ilgilendiren hekim muayeneleri, yetkili sosyal sigorta merciinin talebi üzerine ve masrafları bu sosyal sigorta merciinin nam ve hesabına ait olmak üzere, geçici veya devamlı olarak ikamet edilen mahallin yetkili sosyal sigorta mercii tarafından, yaptırılır.

Madde 26

İrtibat Büroları

Yetkili makamlar, bu Anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak ve özellikle her iki akit taraf ilgili sosyal sigorta merciileri arasında kolay ve süratli bir temasın tesis edilmesi maksadıyla irtibat büroları kurabilirler.

Madde 27

Vergi ve Tasdik Harçlarından Muafiyet

(1) Bir akit tarafın mevzuatında öngörülen ve bu akit taraf mevzuatının uygulanmasında ibraz edilecek olan yazı ve belgelerin vergi, damga resmi, mahkeme veya kayıt ücretlerinden başışık tutulması veya bunlarda indirim yapılması gibi hususlar, bu Anlaşma' nın veya diğer akit taraf mevzuatının uygulanmasında ibraz edilecek olan aynı mahiyetteki yazı ve belgeler için de geçerlidir.

(2) Bu Anlaşma' nın uygulanmasında ibraz edilecek olan her türlü belge ve yazıların tasdikine gerek yoktur.

Madde 28

Yazılı Belgelerin Verilmesi

(1) Bu Anlaşma' nın veya bir akit taraf mevzuatının uygulanmasında, bir akit tarafın makamına, bir merciine veya başka bir yetki kuruluşuna verilecek olan dilekçeler, beyannameler veya yapılan itirazlar, diğer akit tarafın bir makamına, bir merciine veya başka bir yetki kuruluşuna verilmiş dilekçeler, beyannameler veya itirazlar olarak kabul edilir.

(2) Bir akit taraf mevzuatına göre verilen yardım hakkındaki bir dilekçe, bu Anlaşma nazarı itibare alınmak suretiyle, diğer akit taraf mevzuatına sözkonusu aynı mahiyetteki bir yardıma ilişkin dilekçe olarak da geçerlidir; bu husus, dilekçe sahibinin, bir akit taraf mevzuatına göre kazanılan yaşlılık aylığının tespitinin ileri bir tarihe ertelenmesini talep etmesi halinde geçerli değildir.

(3) Bir akit taraf mevzuatının uygulanmasında, bu akit tarafın makamına, bir merciine veya başka bir yetki kuruluşuna belirli bir süre içerisinde verilecek olan dilekçeler, beyannameler veya itiraz başvuruları, aynı süre içerisinde diğer akit tarafın benzeri merciilerine verilebilir.

(4) 1 ila 3'üncü fıkralarda belirtilen hallerde, kendisine başvuruda bulunulan merci, sözkonusu dilekçeleri, beyannameleri veya itiraz dilekçelerini, vakit geçirmeksizin diğer akit tarafın yetkili merciine iletir.

Madde 29

Ödeme Usulü

(1) Bir akit tarafın sosyal sigorta merciilerinin, bu Anlaşma' ya göre, diğer akit taraf ülkesinde bulunan haksahiplerine yapacakları ödemeler, ödeme yükümlülüğünü kaldıracak şekilde ilk akit tarafın parası ile yapılır. Bu sosyal sigorta merciilerinin ödemeleri, diğer akit taraf ülkesinde bulunan sosyal sigorta merciilerine yapacak olmaları halinde, bu ödemelerin bu akit taraf devletinin parası ile yapılması zorunludur.

(2) Bu Anlaşma' nın uygulanmasında gerekli olan meblağların havaleleri, her iki akit tarafın, havale sırasında geçerli olan, tediye anlaşmalarına göre yapılır.

Madde 30

Takip ve Tahsil Usulü

Bir akit tarafın Sosyal Sigorta merciine borçlanılan primler, diğer akit taraf ülkesinde, bu ülkedeki benzeri bir merciye borçlanılan primlerin tahsili için geçerli olan idari yöntemlere göre yapılabilir.

Madde 31

Avansların Mahsubu

(1) Akit taraflardan birinin Sosyal Sigorta merciinin, bir yardıma mahsuben bir avans ödemiş olması halinde, diğer akit tarafın mercii, kendi mevzuatına göre müstehak olunan aynı mahiyetteki bir yardımın aynı zaman bölümüne rastlayan fark ödemesini ilk akit taraf Sosyal Sigorta merciinin talebi üzerine ve onun nam ve hesabına mahfuz tutar. Bir akit taraf Sosyal

Sigorta merciinin, diğerk akit taraf ÷lkesindeki bir Sosyal Sigorta merciinin bilahare, aynı mahiyette yardımda bulunacağı bir süre için, gerekeninden fazla olarak bir yardımda bulunmuş olması halinde, bu yardımı aşan meblağ, bilahare ödenecek meblağ miktarı kadar, ilk cümle anlamında avans olarak yapılan bir ödeme olarak kabul edilir.

(2) Bir akit taraf ÷lkesindeki bir hak sahibine, bu hak sahibinin para yardımını talep etmeğerk hakkı olduğı bir zaman aralığı içinde bir sosyal yardımın veya işsizlik sigortasından geçici bir yardımın yapılmış olması halinde, yükümlü Sosyal Sigorta merci veya ödemeyi yapan Sosyal Sigorta mercii, talep üzerine ve ilgili Sosyal Sigorta merciinin nam ve hesabına olmak üzere aynı zaman aralığına rastlayan ve birikmiş olup ödenecek olan meblağların, ödenmiş bulunan yardım tutarındaki kısmı, sanki yardım, talepte bulunan Sosyal Sigorta merciinin ÷lkesinde bulunduğı akit taraf mevzuatına göre yapılmış gibi mahsup edilir.

Madde 32

Tazminat

(1) Bir akit taraf mevzuatına göre, diğerk akit taraf ÷lkesinde verilen bir zarar nedeniyle tazminat talep hakkı olan bir kimsenin, zarara uğranılan ÷lke mevzuatına göre, üçüncü kişilere karşı tazminat talep hakkı varsa, bu tazminatı talep etme hakkı uyguladığı mevzuata göre ilk akit taraf yetkili Sosyal Sigorta merciine geçer.

(2) Hasıl olan zarar dolayısı ile her iki akit taraf Sosyal Sigorta mercileri tazminat talep etmek hakkına sahip iseler, üçüncü şahıs, birinci fıkraya gereğince her iki taraf Sosyal Sigorta merciine ödenmesi gereken tazminatı, bunlardan birine ödeyerek mükellefiyetini yerine getirmiş sayılabilir. Bu durumda her iki akit taraf Sosyal Sigorta mercileri müteselsil alacaklı sayılırlar ve alınacak tazminatı, yardımlarıyla orantılı olarak paylaşırlar.

Madde 33

İhtilafların Çözümü

(1) Akit taraf yetkili makamları, akit taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumu ve tatbiki nedeni ile çıkacak tüm anlaşmazlıkları müzakere yolu ile halletmeye çalışırlar.

(2) Bir anlaşmazlığın bu şekilde altı ay içinde giderilmesi mümkün olmazsa, bu durumda anlaşmazlığın çözümü akit taraflardan birinin müracaatı üzerine aşağıdaki şekilde oluşturulacak olan bir hakem heyetine devredilir:

a) Anlaşmaya taraf olan her devlet anlaşmazlığın hakem heyeti tarafından giderilmesi ile ilgili müracaatın eline geçmesinden itibaren bir ay içinde bir hakem tayin eder. Bu şekilde tayin edilen iki hakem, hakemini son olarak atayan devletin bu atamayı bildirmesinden itibaren iki ay içinde üçüncü bir devletin uyuğundaki bir kişiyi üçüncü hakem olarak seçer.

b) Anlaşmaya taraf olan devletlerden birinin tespit edilen süre içinde hakem tayin etmemesi durumunda, diğerk devlet Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Başkanına başvurarak, hakem tayin etmesini isteyebilir. Tayin edilen iki hakemin atanacak üçüncü hakemin seçimi konusunda mutabakata varamamaları halinde, aynı şekilde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurulur.

c) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Başkanının Anlaşmaya taraf olan devletlerden birinin uyuğunda olması halinde, bu madde ile kendisine verilen görevler mahkemenin başkan yardımcısına ya da aynı uyuğta olma durumunun söz konusu olmadığı en yüksek dereceli hakime devredilir.

(3) Hakem heyeti oy çokluğu ile karar verir. Heyetin kararları her iki devlet için de bağlayıcı niteliktedir. Anlaşmaya taraf olan her devlet kendisi tarafından atanan hakemin masraflarını karşılar. Diğerk masraflar Anlaşmaya taraf olan devletlerce eşit oranda karşılanır. Hakem heyeti çalışma usullerini kendisi belirler.

BÖLÜM V

GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 34

Geçici Hükümler

- (1) Akit tarafların mevzuatlarında süresi içinde yapılan başvurularda geriye doğru geçerli olmak üzere belirli yardımların yapılacağına öngörülmesi durumu hariç bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce vaki olan ya da 35'inci maddenin 3'üncü fıkrası kapsamına giren kişiler için 1 Ekim 1996 tarihinden önceki yardım taleplerine mesnet teşkil etmez.
- (2) Bu Anlaşmaya göre bir yardım hakkının tespiti için akit taraf mevzuatlarından birine göre bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce geçirilmiş bulunan sigortalılık süreleri de dikkate alınacaktır.
- (3) Bu Anlaşma birinci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydı ile Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce vuku bulan sigorta olayları için de daha önce tespit edilen talepler toplu olarak ödenmediği müddetçe geçerlidir.
- (4) Bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden önce kazanılmış haklar bu Anlaşma ile haleldar edilemez.
- (5) 35'inci maddenin 3'üncü fıkrası kapsamına girmeyen bir kişinin bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıl içinde yardım almak için müracaatta bulunması halinde, yardımların bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren verilmesi gerekli olup, ilgilinin başvurusu süresi içinde yapılmadığı veya zaman aşımı ileri sürülerek reddedilemez.

Madde 35

Yürürlüğe Giriş

- (1) Bu anlaşma onaylanacaktır. Onay belgeleri mümkün olan en kısa zamanda Ankara' da teati edilecektir.
- (2) Bu Anlaşma onay belgelerinin teati edildiği ayı takip eden ayın birinci günü yürürlüğe girer.
- (3) Bu Anlaşma'nın sosyal güvenlik çerçevesindeki yardımlardan yararlanılması ve bu yardımların verilmesi ile ilgili hükümleri, 1 Ekim 1996 tarihinden itibaren akit taraflar arasındaki bu tarihten önce geçerli olan Sosyal Güvenlik Anlaşması'nın kapsamına giren şahıslara uygulanır. Bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden önce sağlık yardımlarının yapılması bakımından değişik bir yöntemin uygulanmış olması halinde, bu uygulama aynen kabul edilir.

Madde 36

Yürürlükten Kalkma

- (1) Bu anlaşma süresiz olarak akdedilmiştir. Her bir akit taraf bir takvim yılı sonu itibariyle altı aylık bir feshi ihbar süresine riayet ederek ve yazılı olarak diplomatik yoldan bu Anlaşma'yı fesh edebilir.
- (2) Fesih edilmesi halinde, bu Anlaşma'nın müktesep haklara ilişkin hükümleri geçerli olmakta devam eder.

BU ANLAŞMA, Viyana'da 28 Ekim 1999 tarihinde Türkçe ve Almanca olmak üzere iki orijinal nüsha halinde düzenlenmiş olup, her iki metin de aynı derecede geçerlidir.